

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Остапець Ю.О./
«02» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОЗНАЙОМЧА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Статус освітньої компоненти	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма **ознайомчої практики** для здобувачів вищої освіти галузі знань **23 «Соціальна робота»** спеціальності **231 «Соціальна робота»** освітньої програми **«Соціальна робота»**.

Розробники: Попович А.М., доц. кафедри соціології та соціальної роботи, Ляшко М.М., ст. викл. кафедри соціології та соціальної роботи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи,

протокол № 12 від «01» липня 2021 р.

Завідувач кафедри Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «1» липня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

© Попович А.М., 2021 р.

© Ляшко М.М., 2021 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	2
Тривалість: два тижні	Семестр:	
	2	4
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Самостійна робота:	
	30	30
Форма підсумкового контролю: усна	Індивідуальна робота:	
	60	60

2. МЕТА ПРАКТИКИ

Метою **ознайомчої практики** є сформувані світогляд спеціалістів соціальної роботи на рівні початкових знань про соціальну сферу, соціальні проблеми, соціальні процеси в суспільстві та форми допомоги різним категоріям клієнтів. Практика спрямована на ознайомлення із організаційно-адміністративною структурою, змістом і видами діяльності, колом клієнтів обраних закладів; підвищення інформаційно-комунікативного рівня студентів, забезпечення початкової психологічної адаптації студентів до обраної професії, розвиток вміння інтегрувати набуті теоретичні знання при аналізі діяльності організацій.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; знання і розуміння предметної області та розуміння професії, базових понять соціальної роботи; здатність вчитися і бути сучасно навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації; здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; здатність працювати у команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера; здатність дотримання строгих вимог дисципліни, планування та управління часом; здатність приймати обґрунтовані рішення;

- фахових компетентностей: бути готовим до участі у здійсненні управлінських заходів для вирішення ситуацій, які утруднюють соціальне функціонування окремих індивідів, сімей, груп, громад; володіння навичками аналізу соціального та фізичного середовища, інфраструктури забезпечення благополуччя різних груп населення; уміння оформляти і представляти результати науково-дослідницької і науково-прикладної роботи у відповідності із нормативними документами і стандартами; володіння навичками диференціації соціальної роботи з клієнтами з врахуванням їх національно-культурного, вікового, гендерного і соціального статусу та індивідуально-

психологічних характеристик; організація і проведення заходів з профілактики соціальних проблем, які порушують нормальну життєдіяльність особи, сім'ї, групи, громади та суспільства в цілому; уміння налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво, корпоративну відповідальність на основі знання системи органів і служб, які задіяні до роботи із складними життєвими обставинами клієнтів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження **ознайомчої практики** є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК1.1.5 Основи педагогіки і психології в соціальній роботі

ОК1.2.6 Соціальна психологія

ОК1.2.7 Основи волонтерської діяльності

ОК1.2.8 Історія соціальної роботи

ОК1.2.9. Система соціальних закладів і служб

ОК1.2.19 Вступ до спеціальності

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціальна робота», проходження **ознайомчої практики** повинно забезпечити досягнення таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.	ПРН3
Визначати зміст діяльності, зв'язки та межі компетенції установ та закладів соціального захисту, соціальних служб, медичних установ, інших організацій.	ПРН12
Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад.	ПРН18
Демонструвати знання основних етапів становлення і розвитку соціальної роботи як науки та практичної діяльності, нормативно-правової бази соціальної роботи та соціального забезпечення, дотримуватися в процесі реалізації професійних обов'язків нормативно-правових засад здійснення соціальної роботи.	ПРН21
Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.	ПРН22
Виконувати технічні операції, пов'язані із документообігом, контролем за виконанням документів на основі законодавчих, підзаконних нормативно-правових актів, державних стандартів, правил та методичних рекомендацій щодо складання і оформлення основних видів документів.	ПРН29

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази **ознайомчої практики** визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету, а здобувачів заочної форми – розпорядженням декана факультету.

Факультет суспільних наук наразі має підписані довгострокові договори співпраці з наступними підприємствами, що можуть стати базами практики під час проходження **ознайомчої практики**:

1. Закарпатський обласний центр соціально-психологічної допомоги
2. Управління у справах культури, спорту, сім'ї та молоді Ужгородської міської ради
3. Ужгородський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
4. Департамент праці та соціального захисту населення Ужгородської міської ради
5. Благодійний фонд «Карітас-Caritas» Мукачівської греко-католицької єпархії
6. ГО «Справа Кольпінга в Україні»

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

1. Перерахуйте всі побачені Вами установи.
2. Виберіть з побачених Вами установ дві для аналізу і обґрунтуйте, чому Ви обрали саме їх.
3. Опишіть діяльність однієї з них за схемою: суб'єкти – управління – мета, функції, ресурси – зміст – об'єкти.
4. Проаналізуйте діяльність другої установи за такими критеріями:
 - які знання необхідні її спеціалістам для якісної роботи;
 - які цінності найбільш актуальні в роботі з клієнтами цієї установи;
 - яких вмінь вимагає робота в цьому закладі.
5. Напишіть, в якій установі, з якою групою клієнтів Ви хотіли б практикуватися на другому курсі? Чому саме?

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Інструктаж з охорони праці (загальний та на робочому місці)	1 день
2	Знайомство з базами практики на місці, загальне знайомство зі структурою і функціонуванням баз	1 і 2 тижень практики

	практики. Бесіди з керівниками баз практики, визначення соціальної проблематики баз практики.	
3	Оформлення звітної документації. Підготовка до підсумкової конференції по захисту практики.	
	Загальна тривалість практики	2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Для організації і контролю за її проходженням кафедра призначає керівника практики.

Практика проходить за спеціально розробленим графіком у вигляді екскурсії у вищезазначені заклади. Відвідування соціальних закладів студенти здійснюють у супроводі керівника практики від кафедри соціальної роботи (за спеціальною домовленістю їх може зустрічати і супроводжувати представник соціального закладу).

Практика не передбачає вибору студентами місць її проходження. Кожен повинен у складі визначеної групи відвідати всі передбачені у переліку соціальні заклади. Поряд з цим студенти можуть вносити свої пропозиції щодо розширення їх кола.

Якщо студент з поважних причин не зміг пройти практику у визначені терміни, він отримує можливість індивідуального їх продовження (перенесення). За відсутності поважних причин результати практики оцінюються незадовільно.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту.

Звіт повинен мати титульну сторінку, на якій вказано назву практики, ім'я та прізвище студента, курс. Змістовна частина звіту повинна містити відомості про результати виконання студентом індивідуальних завдань у довільній формі.

Висновки щодо навчального ефекту практики повинні містити самоаналіз сформованих професійних умінь і навичок, рекомендації і побажання щодо змісту програми й форми проведення практики.

До звіту додається щоденник практики, в якому відображається графік відвідування закладів та зміст виконаних робіт, характеристики роботи студента від бази практики та від керівника практики.

Порядок допуску звіту до захисту практики.

Звіт студента перевіряється та затверджується керівником практики від кафедри соціології та соціальної роботи.

До захисту допускається звіт, що був зданий на кафедру у встановлений термін та оформлений згідно вимог.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Для визначення рівня оволодіння здобувачами навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень викладачі користуються узагальненими критеріями оцінювання:

90-100 балів A	здобувач вільно володіє навчально-практичним матеріалом, успішно розв'язує завдання у стандартно-виробничих ситуаціях, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань
82-89 балів B	здобувач володіє навчально-практичним матеріалом у межах програми навчально-виробничої практики, проте у виконанні стандартно-виробничих завдань допускає неточності
74-81 балів C	здобувач володіє певним обсягом навчально-практичного матеріалу, здатний його реалізувати, проте допускає суттєві неточності в стандартно-виробничих ситуаціях
64-73 балів D 60-63 балів E	здобувач володіє навчально-практичним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчально-практичного матеріалу, уміє використовувати одержані знання і уміння, проте допускає окремі помилки в стандартно-виробничих ситуаціях
35-59 балів FX	здобувач володіє навчально-практичним матеріалом поверхнево й фрагментарно
0-34 балів F	здобувач не володіє навчально-практичним матеріалом

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Бали
1	Проходження інструктажу з охорони праці та отримання документів	5
2	Своєчасне прибуття на базу практики та присутність протягом всього періоду проходження практики	10
3	Щоденник з практики та відгук керівника практики від закладу	15
4	Звіт з практики	50
5	Публічний захист звіту з практики	20
	Разом	100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Віноградська О.М., Белова Л.О. Соціальні технології. Харків: ХНАМГ, 2009. 135 с.
2. Доуэл М., Марш П. Ориентированная на решение задач социальная работа. Амстердам, К. 1997. 137 с.
3. Капська А.Й. Соціальна робота: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2005. 328 с.
4. Карамен О.Л. Нормативно-правова база соціальної роботи. Соціальна педагогіка: теорія і практика. 2006. №1. С. 6-12.
5. Кизименко Л.Д., Бедна Л.М. Словник-довідник соціального працівника (для студентів та соціальних працівників): Мініглосарій. Львів: ДЦ МОУ, 2000. 67 с.
6. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): підручник. К.: Каравела, 2009. 368 с.
7. Мигович І.І. Соціальна робота у вищій школі. Ужгород, 2001. 46 с.
8. Організаційно-відпочинкова соціально-педагогічна практика: Методичні рекомендації для організаторів та студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота». Тернопіль, 2000. 88 с.
9. Практика социальной работы. Под ред. К.Ханвея и Т.Филата; пер. с англ. Амстердам – Киев, 1996. 240 с.
10. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
11. Соціально-педагогічна практика: методичні рекомендації для студентів 1-го курсу спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота». Тернопіль, 2015. 40 с.
12. Соціальна педагогіка: навчально-методичний посібник: У 2-х ч. За заг. ред. П.М.Гусака, Л.К. Грицюк. Луцьк: РВВ "Вежа" Волин.держ.ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. Ч.1. 112 с.
13. Шептенко П.А. Методика и технология работы социального педагога. М., 2011. 205 с.